

NVLs arbetsgrupp
Besök Flexvux, Hässleholm
Sigrún Jóhannesdóttir
Liselott Assarsson

FlexVux – ett flexibelt alternativ till traditionell utbildning

Vi besökte FlexVux i Hässleholm i september 2007 där vi mötte Lennart Odhner, utbildningsledare, Eva Harlenbäck, gymnasielärare och en studerande från Omvårdnadsprogrammet. Verksamheten är organiserad som ett öppet kontorslandskap i ljusa nyanser. Det är enkelt, men ger omedelbart intrycket av att vara trivsamt genom det vänliga och engagerande bemötande besökare får.

Studiernas organisering

FlexVux erbjuder 25 olika gymnasiekurser, Omvårdnadsprogrammet och Apoteksteknikerutbildningen som flexibla utbildningar genom webbaserad undervisning. Det innebär att deltagarna får ett bestämt studiematerial via Internet. De använder en open learning plattform, Fronter. Valet föll på just den lärplattformen efter att FlexVux provat andra. Lärplattformen hade de möjligheter som verksamheten efterfrågade, liksom höll en anständig prisnivå. Fronter innehåller studiehandledning, arbetsuppgifter, internetlänkar och annat material som ingår i kursen. Deltagarna behöver inte vara särskilt datorvana för att studera på FlexVux. De stötts vid studiernas början för att komma igång, men för att lyckas måste de vara motiverade och beredda att ta eget ansvar. Deltagarna kan arbeta enskilt eller tillsammans med medstudera, det är lätt att komma i kontakt med handledare och medstudera via mail eller telefon. I varje kurs ingår ett antal närträffar där man går igenom vissa kursavsnitt, diskuterar, har metodövningar, redovisningar mm. De schemalagda närträffarna är obligatoriska och följer ett uppbyggt schema. FlexVux erbjuder även studiehjälp för alla inskrivna deltagare. Utöver schemalagda positioner kan de studerande boka enskilda träffar med lärarna. Vid kursstart får deltagarna anvisningar om vilken kurslitteratur de behöver.

Vid bedömning av om man nått målen finns det Nationella prov i de flesta traditionella ämnena som ges ut av Skolverket och som man kan rekvirera. Dessa är gemensamma för hela Sverige och speglar väl om eleverna uppnår skolverkets uppsatta mål. En del av mätningen kan bli validering genom yrkesbedömning, teoretisk och portfolio. I större delen av Skåne har man en e-meritportfolio där de som ska valideras får skriva in allt som rör deras liv. Intressen, yrkeskunskaper, personliga mål, CV och liknande. Denna portfolio är levande och fylls på efter hand och så småningom kan man använda denna vid arbetssökning. Det är en lång och detaljrik process. I denna portfolio finns också uppgifter på teoretisk kunskap och hur väl man lyckats i yrkesbedömning. Handläggare är personal från Sfi (Svenska för invandrare) och yrkesbedömarna är utbildade och certifierade. Inom vård har man ännu inte börjat men står i startposition.

Förändringar och nytänkande

Enligt utbildningsledaren förändras samhället hela tiden, något verksamheten måste förhålla sig till. Det handlar om förhållanden på både nationell och lokal nivå. Utbildningsledaren berättar om ekonomiska förändringar som har betydelse för verksamheten. Han blickar tillbaka till Kunskapslyftet och beskriver det som en period som var oproblematiske avseende nyanställning och utveckling av utbildning, både till innehåll och omfattning. Dagsläget ser annorlunda ut, menar han, och berättar: "I dag kan vi inte pga statens neddragning av anslag till Komvux utöka vår verksamhet i den mån som vi vill. För övrigt är de förändringar som sker mer av lokal art. Som t ex att den tidigare klassrumsförlagda vuxenutbildningen helt har upphört i Hässleholm och att vi nu är det enda utbildningsalternativet på gymnasienivå för vuxna i kommunen. Söktrycket ökade och elevgrupperna blev större."

Att tänka nytt är något Flexvux företrädare menar att de ständigt har behov av. Utbildningsledaren exemplifierar med att lärsituationer i sin helhet ska läggas ut på nätet, utan att kvaliteten försämras. Likaså lider verksamheten brist på lokaler, något som sätter uppfinningsrikedomen på prov. De aktörer vi samtalat med framhåller betydelsen av att vara ett kollektiv, att ta hjälp av varandra särskilt när det handlar om utveckling och innovationer. Konkret kan det ex vis röra sig om film och annat material som används i undervisningen.

Mål

Då pedagogerna inte träffar deltagarna varje dag menar verksamhetens företrädare att ett särskilt mål för verksamheten är att vara tillgängliga per telefon eller mail i mycket hög utsträckning. Andra mål är den värdegrund de tillsammans har beskrivit i sin Handbok. Det handlar om professionalitet som ska kännetecknas av kunskap, kompetens och kvalitet. Dessutom beskrivs individorientering och fokusering på varje deltagare som centralt i verksamheten. De aktörer vi samtalade med jämför med institutionell utbildning som de menar har ett mer kollektivt synsätt på undervisning.

Pedagogernas kompetens framhålls som betydelsefull för verksamheten. Utbildningsledaren lyfter fram ämneskunskap, positiv inställning till teknik i undervisningen, flexibilitet samt datorvana. Men framför allt ska pedagogerna tycka om människor och den process de deltar i.

En varierad deltagargrupp

Deltagargruppen framstår som varierad på FlexVux. I studierna deltar alltifrån en 20-årig man som använder studierna som meritering och lärande inför högre studier, till en 50-årig kvinna som behöver undersköterskekompetens för att få en tillsvidareanställning. Här möts olika kön, etnicitet och åldrar, samt såväl ambitiösa som mindre studieintresserade, försörjningsinriktade etc. När vi vänder oss till studerande för att få

deras intryck av verksamheten beskriver de fördelarna med FlexVux som själva flexibiliteten i tid och rum, god kontakt med lärarna samt närheten till medstudenter i meningen att man hellre öppnar sig på nätet än vid fysiska möten. En studerande framhåller också bemötandet från FlexVux pedagoger som betydelsefull: ”Det handlar om mitt intresse, det är ju jag som ska ha utbildningen, så dom har inga pekpinnar.” Nackdelarna är att man inte är i takt i tid och rum!

Traditionell versus innovativ undervisning

Utbildningsledaren och pedagogerna beskriver klassrumsförlagd undervisning som traditionell, till skillnad från den utbildning FlexVux bedriver. Beroende på hur man använder hjälpmedel och andra resurser kan den vara innovativ. Verksamhetens företrädare skiljer också mellan distansutbildning och flexibel utbildning. Flexibel utbildning framställs som namnet på den totala utbildningsformen. I den helheten ingår distansutbildning som en del. Andra inslag är ex vis studiehjälp, fysiska närträffar och diskussioner på nätet.

Innovativ undervisning handlar om att ha en annan kunskapssyn än den traditionella. Det traditionella beskrivs av utbildningsledare och pedagoger som terminer med början och slut som följs av samtliga deltagare, samt uppbundenhet under dagtid. På FlexVux ska pedagogerna vara innovatörer, stigfinnare och bygga sina kurser. De arbetar tillsammans i en öppen miljö karakteriserad av helhetstänkande. Deltagarna ska söka kunskap, själva ta ställning och bli kritiskt granskande. Likaså ska de kunna använda olika medier och metoder. Arbetssättet kräver disciplin och goda studierutiner för att lyckas. Flexibilitet i tid och rum synes vara ledstjärnor för verksamheten där deltagarna väljer studietakt liksom börjar och slutar när de vill. Webbaseringen är enligt utbildningsledaren något i tiden och kräver ett annat förhållningssätt till studier.